

B 4685
5
H 354

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «СИНЕВІР»

Історія та сьогодення

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА (Дербак М.Ю., Тях Ю.Ю.).....	6
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «СИНЕВИР»	9
1.1. Територіальна структура Національного природного парку «Синеvir» (Ярема Ю.М., Тях Ю.Ю.).....	11
1.2. Основні завдання функціонування природних екосистем в НПП «Синеvir» (Дербак М.Ю., Ярема Ю.М., Шишига В.В., Дербак І.С.).....	15
1.3. Функціональне збунування території Національного природного парку «Синеvir» (Ярема Ю.М., Тях Ю.Ю., Дербак М.Ю., Нанинець М.В., Субота Г.М.).....	16
1.4. Кліматичні особливості Національного природного парку «Синеvir» (Субота М.В., Путрашик І.М.).....	18
1.4.1. Коротка кліматична характеристика території України.....	18
1.4.2. Кліматичні умови Закарпаття.....	19
1.4.3. Спостереження за погодою на території НПП «Синеvir». Місце і тривалість проведення спостережень.....	19
1.4.4. Метеорологічні елементи й атмосферні явища, за якими велися спостереження.....	20
1.4.5. Аналіз результатів спостережень за погодою.....	20
1.4.6. Температура повітря.....	20
1.4.7. Добовий та річний хід температури.....	21
1.4.8. Активна температура.....	22
1.4.9. Безморозний період.....	22
1.4.10. Вегетаційний період.....	23
1.4.11. Хмарність.....	24
1.4.12. Вітер.....	25
1.4.13. Атмосферні опади.....	27
1.4.14. Сніговий покрив.....	28
1.4.15. Характеристика клімату за порами року.....	29
1.4.16. Висновки.....	39
1.5. Орографія (Путрашик І.М., Субота М.В.).....	40
1.6. Гідрологія (Путрашик І.М., Субота М.В.).....	41
1.7. Рельєф (Субота М.В., Путрашик І.М., Ярема Ю.М.).....	43
1.8. Геологія (Субота М.В., Путрашик І.М.).....	44
1.9. Геоморфологія (Субота М.В., Путрашик І.М.).....	45
1.10. Грунти (Ярема Ю.М., Тях Ю.Ю.).....	46
1.11. Природні й культурні ландшафти НПП «Синеvir» (Ярема Ю.М., Тях Ю.Ю.).....	51
1.12. Найбільші водно-болотні угіддя НПП «Синеvir» (Дербак М.І., Нанинець М.В.).....	65
РОЗДІЛ 2. ІСТОРИЧНІ ВІДОМОСТІ ПРО ТЕРИТОРІЮ, СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК НПП «СИНЕВИР»	70
2.1. Територія НПП «Синеvir» у минулому (Субота В.І., Ярема Ю.М.).....	70
2.2. Лісове господарство та лісокористування в ХІХ-ХХ ст. Організація та використання теперішньої території парку (Субота В.І., Ярема Ю.М.).....	72
2.3. Передісторія створення та організація Державного природного національного парку «Синеvir» (Субота В.І., Ярема Ю.М.).....	92
2.4. Діяльність НПП «Синеvir» у перші роки його організації (Субота В.І., Росоха В.І., Шишига В.В.).....	95
РОЗДІЛ 3. СЬОГОДЕННЯ НПП «СИНЕВИР»	100
3.1. Науково-дослідна робота в Національному природному парку «Синеvir» (Тях Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	100
3.2. Природоохоронна діяльність НПП «Синеvir» (Субота В.І., Дербак М.Ю.).....	104
3.3. Відтворення природних екосистем в НПП «Синеvir» (Дербак І.С., Тях Ю.Ю., Чуп В.В.).....	108
3.4. Еколого-освітня діяльність НПП «Синеvir» (Бабічин Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	110
3.4.1. Робота з молоддю.....	111
3.4.2. Взаємодія з громадами.....	113
3.4.3. Інформаційно-освітня діяльність.....	115
3.4.4. Візит-центр – базовий екоосвітній заклад.....	117

3.5. Міжнародні зв'язки НПП «Синевир» (Бабічин Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	120
3.6. Збереження історико-культурної спадщини регіону (Бабічин Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	122
РОЗДІЛ 4. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ РЕГІОНУ НПП «СИНЕВИР»	128
4.1 Рекреаційні цінності НПП «Синевир» (Ярема Т.Ф., Матічин Ф.М.).....	128
4.2. Стежки та маршрути (Матічин Ф.М., Цюбик М.О.)	132
4.3 Історико-культурна спадщина НПП «Синевир» як елемент рекреаційного потенціалу (Матічин Ф.М., Савка Є.М.).....	139
4.4. Перспективи розвитку екологічного туризму в селі Колочава (Шетеля М.В.)	148
4.5. Рекреаційна діяльність Національного природного парку «Синевир» (Печкан С.І.)	150
РОЗДІЛ 5. РОСЛИННИЙ СВІТ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»	151
5.1. Історія ботанічних досліджень досліджуваного регіону (Тюх Ю.Ю., Колесник О.Б.).....	151
5.2. Коротка характеристика природного рослинного покриву НПП «Синевир» (Тюх Ю.Ю., Зиман С.М., Дербак М.Ю.)	152
5.3. Флора НПП «Синевир» (Тюх Ю.Ю., Зиман С.М., Попович С.Ю., Устименко П.М.)	153
5.3.1. Конспект флори	153
5.3.2. Таксономічна структура флори	153
5.3.3. Біоморфологічна структура флори	155
5.3.4. Екологічні особливості флори.....	156
5.3.5. Географічний аналіз флори.....	157
5.3.6. Поширення рослин у гірських поясах Горган на території НПП «Синевир»	158
5.3.7. Рідкісні рослини у флорі НПП «Синевир»	158
5.3.8. Адвентивна фракція флори	160
5.3.9. Інвазійні види рослин у флорі Національного природного парку «Синевир» (Шевера М.В., Протопопова В.В., Мигаль А.В., Тюх Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	161
5.4. Рослинність НПП «Синевир» (Тюх Ю.Ю., Зиман С.М.)	164
5.5. Основні державні пріоритети збереження та відновлення флористичного різноманіття в контексті сталого розвитку регіону (Тюх Ю.Ю., Колесник О.Б.).....	169
5.6. Різноманіття водоростей озер Національного природного парку «Синевир» (Паламарь-Мордвинцева Г.М., Царенко П.М., Нікіфоров В.В., Приходько Е.М., Нікіфорова В.Г.).....	172
5.7. Мохоподібні Національного природного парку «Синевир» (Вірченко В.М., Попович С.Ю., Тюх Ю.Ю.).....	175
РОЗДІЛ 6. ЛІСИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»	177
6.1. Класифікаційна схема лісової рослинності НПП «Синевир» (Ярема Ю.М., Попович С.Ю., Тюх Ю.Ю.).....	177
6.2. Ліси Національного природного парку «Синевир» та їх основні особливості (Ярема Ю.М., Тюх Ю.Ю., Нірода Т.М., Нанинець М.В.)	177
6.2.1. Лісові угруповання	180
6.2.2. Букові ліси	180
6.2.3. Ялинові ліси	181
6.2.4. Мішані ліси	182
6.2.5. М'ягколистяні ліси	184
6.2.6. Чагарникове криволісся верхньої межі лісу та полонин	184
6.3. Природні ліси, квазіпраліси і праліси НПП «Синевир» (Ярема Ю.М., Тюх Ю.Ю., Дербак М.Ю.).....	185
6.3.1. Природні букові чисті та мішані деревостани.....	187
6.3.2. Природні смерекові та мішані смереково-ялицеві деревостани	190
6.3.3. Мішані природні ліси.....	191
6.3.4. Природна рослинність субальпійського поясу	193
РОЗДІЛ 7. ПРАЛІСИ І СТАРОВОКОВІ ЛІСИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»	195
7.1. Характеристика пралісів та старовікових лісів НПП «Синевир» (Тюх Ю.Ю., Ярема Ю.М., Дербак М.Ю., Дубина Д.В., Устименко П.М.)	195
7.2. Раритетність пралісів НПП «Синевир» та їх значення (Дербак М.Ю., Тюх Ю.Ю., Ярема Ю.М., Дубина Д.В., Устименко П.М.)	201

РОЗДІЛ 8. ГРИБИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР»	211
8.1. Макроміцети (гриби) Національного природного парку «Синемир» (<i>Нірода Т.М., Дербак М.Ю.</i>).....	211
8.2. Інвентаризація грибів та грибоподібних організмів НПП «Синемир» (<i>Снежик А.І., Щербакова Ю.В., Блащак І.О., Джаган В.В., Нірода Т.М.</i>).....	215
8.3. Історія дослідження ліхенофлори НПП «Синемир» (<i>Попова Л.П., Кондратюк С.Я., Димитрова Л.В., Зеленко С.Д.</i>)	218
РОЗДІЛ 9. ТВАРИННИЙ СВІТ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «СИНЕВИР» ...	220
9.1. Загальний огляд (<i>Горбань І.М., Баїшта А-Т.В., Тях Ю.Ю., Беца В.Л.</i>).....	220
9.2. Фауна безхребетних НПП «Синемир» (<i>Метелешко О.Ю.</i>).....	223
9.2.1. Історія вивчення фауни безхребетних	223
9.2.2. Таксономічний огляд безхребетних	224
9.2.3. Рідкісні та зникаючі види безхребетних	228
9.3. Фауна хребетних НПП «Синемир» (<i>Горбань І.М., Баїшта А-Т.В., Потіш Л.А., Тях Ю.Ю., Беца В.Л., Субота Г.М.</i>)	231
9.3.1. Клас круглороті <i>Cyclostomata</i>	231
9.3.2. Клас кісткові риби <i>Osteichthyes</i>	231
9.3.3. Клас земноводні <i>Amphibia</i>	233
9.3.4. Клас плазуни <i>Reptilia</i>	236
9.3.5. Клас птахи <i>Aves</i>	237
9.3.5.1. Птахи Національного природного парку «Синемир»	239
9.3.5.2. Зимові орнітофауна	242
9.3.6. Клас ссавці <i>Mammalia</i>	243
9.3.6.1. Копитні	247
9.3.6.2. Хижі звірі	249
9.3.7. Види наземних хребетних НПП «Синемир», що занесені до природоохоронних переліків	252
9.3.8. Чисельність рідкісних і зникаючих видів тварин, оцінка стану їх збереження в НПП «Синемир»	252
РОЗДІЛ 10. РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ДЛЯ БУРИХ ВЕДМЕДІВ І ХИЖИХ ПТАХІВ НПП «СИНЕВИР»	253
10.1. Утримання ведмеда бурого в напіввільних умовах на території НПП «Синемир» (<i>Дербак М.Ю., Шквиря М.Г., Дербак М.І., Нанинець М.В.</i>).....	253
10.2. Реабілітаційний центр НПП «Синемир» для рідкісних хижих птахів (<i>Дербак М.Ю., Тях Ю.Ю., Дербак М.І., Нірода Т.М.</i>).....	263
ДОДАТКИ	265
Додаток А. Грунти НПП «Синемир» (<i>Ярема Ю.М., Тях Ю.Ю.</i>).....	265
Додаток Б. Нормативні документи НПП «Синемир» (<i>Дербак М.Ю., Тях Ю.Ю., Субота В.І.</i>)	281
Додаток В. Клімат НПП «Синемир» (<i>Субота М.В., Путрашук І.М.</i>).....	291
Додаток Г. Флора НПП «Синемир» (<i>Тях Ю.Ю., Зіман С.М., Колесник О.Б.</i>).....	305
Додаток Д. Ліси Національного природного парку «Синемир» (<i>Ярема Ю.М., Попович С.Ю., Тях Ю.Ю.</i>)	348
Додаток Е. Гриби НПП «Синемир» (<i>Нірода Т.М., Щербакова Ю.В.</i>)	359
Додаток Ж. Фауна НПП «Синемир» (<i>Метелешко О.Ю., Горбань І.М., Баїшта А-Т.В., Потіш Л.А., Тях Ю.Ю.</i>)	377
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	425
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	438